

Domovská stránka>Podanie na súd>Kde a ako>Zákony ktorej krajiny platia?

Zákony ktorej krajiny platia?

Rumunsko

1 Pramene platných noriem

1.1 Vnútroštátne normy

Medzi vnútroštátne zdroje medzinárodného práva súkromného v Rumunsku patrí: ústava; hlava VII Občianskeho zákonníka a Občianskeho súdneho poriadku; rôzne osobitné zákony, ktoré súvisia s medzinárodným právom súkromným vzhľadom na cudzích štátnych príslušníkov; spoločnosti; obchodný register; štátna príslušnosť.

1.2 Mnohostranné medzinárodné dohovory

Dohovor Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného o civilnom konaní; o zrušení požiadavky vyššieho overenia listín; o doručovaní dokumentov; o získavaní dôkazov; o uľahčení prístupu k spravodlivosti; o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí; o ochrane dieťaťa; o osvojení; o voľbe súdu a vyživovacej povinnosti.

Dohovor Rady Európy o obchodnej arbitráži; o uznávaní a výkone rozhodnutí týkajúcich sa starostlivosti o deti; o informáciách o cudzom právnom poriadku; o osvojení detí; o právnom postavení detí narodených mimo manželstva a o občianstve.

Dohovory Organizácie Spojených národov o právach žien a detí; o vymáhaní výživného v cudzine; arbitrážnom konaní; o imunite; o doprave; o duševnom vlastníctve; o mimozmluvných záväzkoch; o občianskoprávnej zodpovednosti za škody spôsobené znečistením; o nastupovaní; premlčacích lehotách a kúpnych zmluvách.

1.3 Hlavné dvojstranné dohovory

Rumunsko uzatvorilo zmluvy o právnej pomoci v občianskych veciach s Albánskom, Alžírskom, Rakúskom, Belgickom, Bulharskom, Čínou, Českou republikou, Kubou, Egyptom, Francúzskom, Gréckom, Maďarskom, Talianskom, Macedónskom, Marokom, Moldavskom, Mongolskom, Poľskom, Ruskom, so Srbskom, Slovenskom, Slovinskom, s Južnou Kóreou, so Španielskom, Sýriou, Tuniskom, Tureckom, Ukrajinou a so Spojeným kráľovstvom.

2 Uplatňovanie kolíznych noriem

Na uplatnenie cudzieho právneho poriadku na právne vzťahy s medzinárodným prvkom sa môže odvolať z vlastného podnetu súd, ako aj príslušná strana. Súd môže na základe svojej aktívnej úlohy navrhnúť *ex offico* uplatňovanie cudzieho právneho poriadku a nechať strany o návrhu diskutovať v prípade, ak sa naň rumunská kolízna norma odvoláva. Každá zainteresovaná strana sa okrem toho môže odvolať na cudzí právny poriadok pred súdom na základe zásady dostupnosti.

2.1 Povinnosť sudcu uplatniť kolízne normy z vlastnej iniciatívy

Cudzí právny poriadok tvoria ustanovenia hmotného práva (vrátane kolíznych noriem), pokiaľ sa strany nerozhodli uplatňovať rozhodný cudzí právny poriadok; prípady cudzieho právneho poriadku týkajúceho sa formy právnych aktov a zmluvných záväzkov a ďalšie špeciálne prípady, ktoré sa stanovujú v medzinárodných dohovoroch, ktorých zmluvnou stranou je Rumunsko, podľa práva Európskej únie alebo podľa práva.

Ak sa cudzí právny poriadok odvoláva na rumunské právo alebo právo iného štátu, uplatní sa rumunské právo, pokiaľ nie je výslovne uvedené inak.

Pozri články 2559 a 2560 Občianskeho zákonníka.

2.2 Spätný odkaz

Cudzí právny poriadok tvoria ustanovenia hmotného práva (vrátane kolíznych noriem), pokiaľ sa strany nerozhodli uplatňovať rozhodný cudzí právny poriadok; prípady cudzieho právneho poriadku týkajúceho sa formy právnych aktov a zmluvných záväzkov a ďalšie špeciálne prípady, ktoré sa stanovujú v medzinárodných dohovoroch, ktorých zmluvnou stranou je Rumunsko, podľa práva Európskej únie alebo podľa práva.

Ak sa cudzí právny poriadok odvoláva na rumunské právo alebo právo iného štátu, uplatní sa rumunské právo, pokiaľ nie je výslovne uvedené inak.

Pozri články 2559 a 2560 Občianskeho zákonníka.

2.3 Zmena kolízneho kritéria

Prípady, v ktorých sa vždy uplatňuje predchádzajúca právna úprava, a to aj vtedy, keď sa zmení kolízne kritérium: právo posledného štátu štátnej príslušnosti (rozhodnutie týkajúce sa domnejšej smrti, neprítomnosti alebo nezvestnosti); právo, ktorým sa pri narodení dieťaťa riadia účinky manželstva rodičov dieťaťa (rodičovské vzťahy k manželskému dieťaťu); vnútroštátne právo dieťaťa ku dňu jeho narodenia (rodičovské vzťahy k nemanželskému dieťaťu).

Prípady, v ktorých má prednosť predchádzajúca právna úprava pred novou, a to aj vtedy, keď sa zmení kolízne kritérium: právo štátu, z ktorého bol odoslaný majetok (z ktorého sa má odoslať majetok); právo miesta pobytu alebo sídla dlžníka charakteristického plnenia pri uzatvorení zmluvy (ustanovujúce najužšie spojenie, ktoré by zmluva predstavovala).

Prípady, v ktorých sa môže uplatňovať buď nová, alebo stará právna úprava, keď sa zmení kolízne kritérium: právo miesta, v ktorom sa nachádza hnutelný majetok v čase výskytu právnej okolnosti, ktorou vzniklo alebo zaniklo právo (ustanovenie, prenos alebo zánik vecných práv); rozhodné právo v čase a mieste, v ktorých sa vykonávajú formy inzercie (hnutelný majetok, ktorý bol v minulosti vyradený alebo ktorý sa má neskôr presunúť do inej krajiny); právo štátu, v ktorom sa nachádza majetok na začiatku obdobia vlastníctva alebo do ktorého bol tento majetok presunutý (vydržanie majetku).

Prípady, v ktorých uplatňuje priaznivejšia právna úprava, keď sa zmení kolízne kritérium: v prípade zmeny štátnej príslušnosti v spojení s dosiahnutím plnoletosti; v prípade rodičovských vzťahov k nemanželskému dieťaťu (ktoré má pri narodení dve občianstva).

2.4 Výnimky z obvyklého použitia kolíznych noriem

Cudzí právny poriadok sa neuplatňuje, ak je v rozpore s verejným poriadkom podľa rumunského medzinárodného práva súkromného (napríklad ak vedie k výsledku, ktorý nie je zlučiteľný so základnými zásadami rumunského práva alebo práva Európskej únie a so základnými ľudskými právami) alebo ak sa tento cudzí právny poriadok stal vymáhateľným na základe spáchania podvodu voči rumunskému právu. Ak sa neuplatňuje cudzí právny poriadok, uplatňuje sa rumunské právo.

Vo výnimočných prípadoch sa presadzovanie práva určeného v súlade s vnútroštátnymi pravidlami týkajúcimi sa medzinárodného práva súkromného nesmie uplatňovať, ak právny vzťah má veľmi vzdialené spojenie s týmto právom. V takom prípade sa uplatňuje právo, ktoré má najužšiu súvislosť s právnym vzťahom.

Prednosť majú záväzné ustanovenia podľa rumunského práva na reguláciu právneho vzťahu s medzinárodným prvkom. Na reguláciu právneho vzťahu s medzinárodným prvkom sa môžu priamo uplatniť záväzné ustanovenia podľa práva iného štátu, ak sa právne vzťahy vyznačujú úzkou väzbou na právo daného štátu a ak to vyžadujú oprávnené záujmy zmluvných strán.

Pozri články 2564 a 2566 Občianskeho zákonníka.

2.5 Zistenie obsahu cudzieho práva

Obsah cudzieho právneho poriadku stanoví súd pomocou potvrdení vystavených štátnymi orgánmi, ktoré ho stanovili, prostredníctvom odborného stanoviska alebo iným vhodným spôsobom. Zmluvná strana, ktorá sa odvoláva na cudzí právny poriadok, môže byť požiadaná, aby preukázala jeho obsah. Pozri článok 2562 Občianskeho zákonníka; článok 30 zákona č. 189/2003 o medzinárodnej súdnej spolupráci v občianskych veciach, Európsky dohovor o informáciách o cudzom práve, Londýn 1968, a bilaterálne zmluvy uzavreté so štátmi uvedenými v bode 1.3.

3 Kolízne normy

3.1 Zmluvné záväzky a právne úkony

Podstata právneho aktu sa stanovuje na základe práva, ktoré si vybrali strany právneho aktu alebo jeho autor. Strany si môžu vybrať právo uplatniteľné na celý právny akt alebo len na jeho časť.

V prípade absencie voľby sa uplatňuje právo štátu, s ktorým právny dokument najužšie súvisí (štát, v ktorom má dlžník charakteristického plnenia alebo autor aktu ku dňu uzatvorenia aktu obvyklý pobyt alebo sídlo), a v prípade, keď toto právo nie je možné určiť, právo miesta, v ktorom bol právny akt uzatvorený.

Formálne náležitosti právneho aktu sa určujú v práve, ktorým sa riadi jeho podstata. Akt sa považuje za platný, ak spĺňa podmienky stanovené jedným z týchto právnych poriadkov: právo miesta, v ktorom bol akt zostavený; právo v oblasti občianstva alebo právo obvyklého pobytu osoby, ktorá s ním súhlasila; alebo rozhodné právo v súlade s medzinárodným právom súkromným orgánu, ktorý preskúmava platnosť právneho aktu.

Právo vzťahujúce sa na zmluvné záväzky sa určuje v súlade s právnymi predpismi práva Európskej únie a vo veciach, ktoré nepatria do ich rozsahu pôsobnosti, v súlade s domácimi ustanoveniami o rozhodnom práve pre daný právny akt, pokiaľ sa v medzinárodných dohovoroch alebo osobitných ustanoveniach neuvádza inak.

Pozri články 2640 až 2646 Občianskeho zákonníka.

3.2 Mimo zmluvné záväzky

Právo vzťahujúce sa na mimo zmluvné záväzky sa určuje v súlade s právnymi predpismi práva Európskej únie a vo veciach, ktoré nepatria do ich rozsahu pôsobnosti, v súlade s právom, ktorým sa riadi podstata predchádzajúceho právneho vzťahu medzi stranami, pokiaľ sa v medzinárodných dohovoroch alebo osobitných ustanoveniach neuvádza inak.

Žiadosti o nápravné opatrenia vyplývajúce z porušenia práva na súkromie a práva na ochranu osobnosti sa riadia, podľa výberu poškodenej osoby, právom štátu: obvyklého pobytu poškodenej osoby; v ktorom vznikli škodlivé účinky alebo v ktorom má pôvodca ujmy obvyklý pobyt alebo sídlo.

Na právo na odpoveď proti porušeniam práva na ochranu osobnosti sa vzťahuje právo štátu, v ktorom bola vydaná publikácia alebo odovsledaný program.

Pozri články 2641 a 2642 Občianskeho zákonníka.

3.3 Osobný štatút, jeho aspekty týkajúce sa občianskeho štatútu (meno, bydlisko, spôsobilosť)

Meno osoby sa riadi právom štátu, ktorého je štátnym príslušníkom. Určenie mena dieťaťa pri narodení sa na základe voľby riadi buď právom štátu, ktorého štátnymi príslušníkmi sú obaja rodičia a dieťa, alebo právom štátu, v ktorom sa dieťa narodilo a žilo od narodenia.

Miesto pobytu osoby sa riadi vnútroštátnym právom.

Rodinný stav a spôsobilosť osôb sa riadia právom štátu, ktorého sú občanmi. Osobitná nespôsobilosť súvisiaca s konkrétnym právnym vzťahom podlieha právu, ktoré platí v prípade tohto právneho vzťahu. Vznik a zánik práva na ochranu osobnosti sa určujú podľa vnútroštátneho práva každého jednotlivca.

Poskytovanie starostlivosti osobe s úplnou právnou spôsobilosťou podlieha právu štátu, v ktorom má daná osoba svoj obvyklý pobyt ku dňu vzniku opatrovníctva alebo ku dňu, keď bolo prijaté iné ochranné opatrenie.

Pozri články 2570, 2572 až 2576 a 2578 až 2579 Občianskeho zákonníka.

3.4 Vznik vzťahu rodič – dieťa vrátane adopcie

3.4.1 Vznik vzťahu rodič – dieťa

Rodičovské vzťahy dieťaťa v manželstve sa stanovujú v súlade s právom, ktorým sa ku dňu narodenia riadia všeobecné účinky manželstva rodičov dieťaťa.

Ak sa manželstvo rodičov skončilo alebo zaniklo pred narodením dieťaťa, uplatňuje sa právo, ktorým sa účinky manželstva riadili ku dňu jeho ukončenia alebo zániku. Toto sa týka aj zapretia otcovstva dieťaťa narodeného v manželstve, ako aj nadobudnutie priezviska dieťaťom.

Rodičovské vzťahy nemanželského dieťaťa sa stanovujú v súlade s vnútroštátnym právom štátu dieťaťa po jeho narodení, ktoré sa uplatňuje na uznanie rodičovstva a jeho účinky a na spochybnenie uznania rodičovstva. Ak je dieťa štátnym príslušníkom viac než jedného štátu okrem Rumunska, uplatňuje sa občianske právo, ktoré je pre dieťa najpriaznivejšie.

Pozri články 2603 až 2606 Občianskeho zákonníka.

3.4.2 Adopcia

Vecné podmienky vyžadované na dokončenie osvojenia sa stanovujú vo vnútroštátnom práve osvojiteľa a dieťaťa čakajúceho na osvojenie. Tieto osoby musia spĺňať aj podmienky, ktoré sú povinné pre oba režimy, ako sa stanovuje v každom z týchto dvoch vnútroštátnych práv. Vecné podmienky vyžadované v prípade manželských partnerov, ktorí si spoločne osvojujú dieťa, alebo v prípade, ak si jeden z manželov osvojí dieťa svojho partnera, sa stanovujú podľa práva, ktorým sa riadia všeobecné účinky manželstva.

Účinky osvojenia, vzťahy medzi osvojiteľom a osvojencom a zánik osvojenia sa riadia vnútroštátnym právom štátu osvojiteľa a v prípade, ak sú osvojiteľmi obaja manželskí partneri, právom, ktorým sa riadia všeobecné účinky manželstva.

Na formu osvojenia sa vzťahuje právo štátu, na ktorého území dôjde k osvojeniu.

Pozri články 2607 až 2610 Občianskeho zákonníka.

3.5 Manželstvo, nemanželské páry, partnerstvá, rozvod, súdna rozluka, vyživovacia povinnosť

3.5.1 Manželstvo

Vecné požiadavky potrebné na uzavretie manželstva sa stanovujú vo vnútroštátnom práve každej z osôb uzatvárajúcich manželstvo v čase svadobného obradu.

Na formu uzavretia manželstva sa vzťahuje právo štátu, na ktorého území sa slávnostne vyhlasuje.

Právo, ktorým sa riadia právne požiadavky na uzavretie manželstva, sa uplatňuje aj na vyhlásenie neplatnosti manželstva a na účinky takejto neplatnosti.

Na všeobecné účinky manželstva sa vzťahuje právo o spoločnom obvyklom pobyte manželských partnerov a v prípade, ak takéto právo neexistuje, vzťahuje sa na ne právo o spoločnom občianstve manželov. Ak tieto osoby nemajú rovnakú štátnu príslušnosť, uplatňuje sa právo štátu, v ktorom sa uzavretie manželstva slávnostne vyhlásilo.

Pozri články 2585 až 2589 Občianskeho zákonníka.

3.5.2 Nemanželské páry a partnerstvá

3.5.3 Rozvod a súdna rozluka

Rumunsko uplatňuje nariadenie Rím III.

Podľa vnútroštátneho práva si manželskí partneri na základe vzájomnej dohody môžu vybrať jedno z týchto práv vzťahujúcich sa na rozvod: právo štátu, v ktorom majú manželskí partneri svoj spoločný obvyklý pobyt ku dňu dohody o voľbe rozhodného práva; právo štátu, v ktorom mali manželskí partneri naposledy spoločný obvyklý pobyt, ak aspoň jeden z nich stále žije v tomto štáte v čase dohody o voľbe rozhodného práva; právo štátu, ktorého štátnym príslušníkom je jeden z manželských partnerov; právo štátu, v ktorom manželskí partneri žili aspoň tri roky, alebo rumunské právo. Dohoda o voľbe rozhodného práva pre rozvod sa môže uzavrieť alebo upravovať najneskôr do dňa podania žiadosti o rozhodnutie o rozvode zodpovednému orgánu. Súd však môže zaznamenať dohodu manželských partnerov najneskôr do prvého súdneho vypočutia, na ktoré boli obe strany riadne predvolané. Ak manželskí partneri nezvolia rozhodné právo, týmto rozhodným právom pre rozvod sa stane: právo štátu, v ktorom majú manželskí partneri svoj spoločný obvyklý pobyt ku dňu podania žiadosti o rozvod; ak nemajú spoločný obvyklý pobyt, právo štátu posledného spoločného obvyklého pobytu manželských partnerov, ak aspoň jeden z nich má ku dňu podania žiadosti o rozvod obvyklý pobyt na území daného štátu; ak neplatí predchádzajúce kritérium, právo štátu, ktorého občanmi sú v čase podania žiadosti o rozvod obaja manželskí partneri; ak manželskí partneri nemajú rovnaké občianstvo, právo štátu, ktorého občanmi ku dňu podania žiadosti o rozvod boli obaja manželia naposledy, ak si aspoň jeden z nich ponechal toto občianstvo, vo všetkých ostatných prípadoch sa uplatňuje rumunské právo.

Právo, ktorým sa riadi rozvod, sa náležite uplatňuje aj na rozluku.

Pozri články 2597 až 2602 Občianskeho zákonníka.

3.5.4 Vyživovacia povinnosť

Právo, ktoré sa uplatňuje na vyživovaciu povinnosť, sa stanovuje na základe právnych predpisov práva Európskej únie (článok 2612 Občianskeho zákonníka).

3.6 Majetkové vzťahy medzi manželmi

Majetkový režim manželov sa riadi právom, ktoré si vybrali manželskí partneri (podľa obvyklého pobytu jedného z manželských partnerov ku dňu voľby, právo štátu, ktorého občanom je jeden z manželských partnerov ku dňu voľby, alebo právo prvého spoločného obvyklého pobytu po slávnostnom vyhlásení o uzavretí manželstva). Týmto právom sa riadia opatrenia týkajúce sa zverejňovania a presadzovania voči tretím stranám a prípadne spoločne s právom miesta uzavretia manželstva aj formálne náležitosti vyžadované na uzavretie dohody o majetkovom režime manželov.

Dohoda o voľbe rozhodného práva pre majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku sa môže uzavrieť buď pred slávnostným vyhlásením o uzavretí manželstva, alebo v čase uzavretia manželstva či počas manželstva.

Formálne podmienky sú podmienky stanovené buď v práve vybranom na úpravu majetkového režimu manželov, alebo v práve miesta, kde bola dohoda uzavretá. Ak manželskí partneri nevybrali rozhodné právo pre svoj majetkový režim manželov, bude sa na tento režim vzťahovať právo uplatňované na všeobecné účinky manželstva.

Pozri články 2590 až 2596 Občianskeho zákonníka.

3.7 Závety a dedičstvo

Rumunsko uplatňuje nariadenie (EÚ) č. 650/2012.

Dedičstvo sa podľa vnútroštátneho práva riadi právom štátu, v ktorom mal zosnulý svoj obvyklý pobyt v čase smrti.

Osoba si môže pre dedičské právo zvoliť ako rozhodné právo štátu, ktorého je štátnym príslušníkom. Ak sa vyberie rozhodné právo, týmto právom sa riadi existencia a platnosť súhlasu vyjadrené vyhlásením o voľbe rozhodného práva.

Vypracovanie, zmena alebo zrušenie závetu sa považujú za platné vtedy, ak daný akt spĺňa formálne požiadavky platné buď ku dňu, keď bol vypracovaný, zmenený alebo zrušený, alebo ku dňu smrti závetcu, a to podľa: vnútroštátneho práva závetcu; práva štátu, v ktorom sa nachádza miesto obvyklého pobytu; práva miesta, kde bol dokument vypracovaný, zmenený alebo zrušený; práva miesta, kde sa nachádza nehnuteľnosť, alebo práva súdu alebo orgánu, ktorý plní postup prevodu majetku, ktorý je predmetom dedičstva.

Ak podľa rozhodného práva pre dedičstvo neexistujú dedičia, majetok nachádzajúci sa na území Rumunska prevezme rumunský štát v súlade s rumunským zákonom o prevode dedičstva bez dedičov.

Pozri články 2633 až 2636 Občianskeho zákonníka.

3.8 Nehnuteľnosti

Právom miesta, kde sa nachádza majetok (právny poriadok štátu, kde sa vec nachádza, *lex rei sitae*), sa riadia tieto záležitosti: vlastnícke právo, vlastníctvo a ďalšie vecné práva na majetok vrátane zábezpeky; (pri začatí obdobia vlastníctva) vydržanie majetku; (keď sa vyskytne právna okolnosť, v dôsledku ktorej vznikne, dôjde k zmene alebo zániku daného práva) vytvorenie, prevod alebo zánik vecných práv na majetok, ktorý zmenil svoje umiestnenie; (pri uzatvorení zmluvy o hypotekárnom úvere na hnuťelný majetok) podmienky platnosti, inzercia a účinky hypotekárneho úveru na hnuťelný majetok; formy inzercie a tie zakladajúce práva, ktoré súvisia s nehnuteľnosťou, a (v čase krádeže či vývozu alebo v čase vznesenia nároku) nároky na odcudzený alebo nezákonne vyvezený majetok.

Prepravovaný majetok sa riadi právom štátu, z ktorého bol vypravený.

Ustanovenie, prenos alebo zánik vecných práv pri dopravných prostriedkoch sa riadia: právom štátu, ktorého vlajku nesie plavidlo, alebo právom štátu registrácie lietadla; rozhodným právom pre zdedený organizačný štatút dopravnej spoločnosti v prípade železničných a cestných vozidiel.

Vydanie akcií alebo dlhopisov na meno alebo na doručiteľa sa riadi právom uplatňujúcim sa na organizačný štatút právnickej osoby, ktorá je emitentom.

Ustanovenie, obsah a uplynutie platnosti autorských práv na dielo, ktoré je výsledkom duševnej tvorby, sa riadi právom štátu, v ktorom sa toto dielo prvýkrát zverejnilo.

Ustanovenie, obsah a uplynutie platnosti práv priemyselného vlastníctva sa riadia právom štátu, v ktorom sa uskutočnilo uloženie alebo v ktorom sa uskutočnila registrácia, či v ktorom bola podaná žiadosť o uloženie alebo registráciu.

Pozri články 2613 až 2632 Občianskeho zákonníka.

3.9 Platobná neschopnosť

Ustanovenia týkajúce sa rozhodného práva sa nachádzajú v zákone č. 85/2014 o konkurznom konaní a o konaní na zabránenie konkurzu, ktorým sa uľahčuje uplatňovanie nariadenia (ES) č. 1346/2000.

Posledná aktualizácia: 13/04/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.